

FRANCIA EREDETŰ CSALÁDNEVEK SZEGEDEN 1958-BAN*

Írta: PALÁSTI LÁSZLÓ

A városunkban ma is használatos francia eredetű családnevek feltárására eddig még nem került sor. Ezen a téren mindeddig csak annyi történt, hogy NÉMETH ISTVÁN 1936-ban megjelent *Les colonies françaises de Hongrie* c. értekezésében közölte azoknak a francia származású szegedi lakosoknak nevét, akik századunk harmincas évei elején Szegeden éltek. Ezeknek névsorát NÉMETH ISTVÁN Szeged város 1933. évi cím- és lakjegyzéke [1] alapján állította össze. Felsorolásában 31 szegedi lakos szerepel. Ezek családnevei a következők: *André, Ámont, Ámond, Chambré (Schambre), Chapon (Schappon), Dimont, Dipony, Genal, Giljon, Giljum, Gion, Kolling, Leblanc, Lefort, Massong, Noel, Oberting, Pierre, Renyé, Roland (Rouland), Siming, Stouflet, Thiry, Tille, Trefort, Wottreng* [2]. A zárójelben levő változatokat nem számítva összesen 16 családnevet tartalmaz NÉMETH ISTVÁN felsorolása.

A fenti családnevek közül az *Ámost* és *Ámond* nem tekinthetők francia családneveknek. A rendelkezésre álló adatok német eredet mellett tanúskodnak [3]. A *Genal* és *Siming* családnevek francia eredete pedig bizonytalan. Ez a két név, miként az *Ámont* és *Ámond*, a bánáti francia telepések nevei között nem szerepel. Így viselőik nem tartozhattak a bánáti francia telepések leszármazottai közé.

A fenti családnevek közül az *Ámont* és *Ámond* nem tekinthetők francia nevű szegedi lakosok névsora hiányos. Nem szerepel benne több olyan szegedi lakos, akiknek nevei az említett cím- és lakjegyzékben megtalálhatók. Ezeknek neveiről azonnal megállapítható, hogy francia eredetű családnevek, mint pl. *Cherrier, Christoph, Frekot* stb. Kimaradt NÉMETH ISTVÁN felsorolásából több olyan nevű szegedi lakos is, bár nevük az említett cím- és lakjegyzékben szerepel, akiknek családnevei az eredeti francia alakhoz viszonyítva nagyobb elváltozáson mentek keresztül és így nevükről csak behatóbb vizsgálat után állapítható meg, hogy deformált francia családnevekről van szó. Ilyenek pl. a *Podven, Schannen, Scháti* családnevek.

A szegedi családnevek között napjainkban is viszonylag tekintélyes számot kitevő francia eredetű név található. Ma, amikor a névtudomány művelése hazánkban is egyre erőteljesebben bontakozik ki, elérkezett az ideje annak, hogy a Szegeden meghonosodott francia, illetve francia eredetű családneveket számbavegyük, annál is inkább, mivel e családnevek állománya is egyes csa-

* A XVIII. és XIX. századi előfordulásokra nézve l. Szegedi Ped. Főisk. Évk. 1959, I, 41–52, 1960. I, 87–113.

ládok kihalása, illetőleg esetleges névváltoztatás következtében változásoknak van kitéve, és így idővel nehezen vagy egyáltalán nem lenne feltárható.

A dolgozatomban szereplő francia eredetű szegedi családnevek számbavétele az 1958. évi állapotnak megfelelően történt. A családnevek összegyűjtését az 1958. évi választói névjegyzék alapján végeztem. Szegeden történt meghonosodásukra vonatkozóan pedig e családnevek viselőivel folytatott személyes beszélgetések, a tulajdonukban levő különböző okmányok, ill. a Szegedi Állami Levéltárban őrzött különböző dokumentumok szolgáltattak adatokat.

A rendelkezésre álló adatok tanúsága szerint Szegeden 1958-ban a francia eredetű, illetőleg francia eredetűnek tekinthető családnevek száma meghaladta a hatvanat. Ezeknek nagy részét olyan francia eredetű családnevek alkotják, melyeknek viselői főleg bánáti, ill. részben bácskai francia telepesek leszármazottai. Ismeretes, hogy a török uralom alatt erősen elnéptelenedett Bánátba és Bácskába a XVIII. században jelentős számban vándoroltak be franciák is, akiknek túlnyomó többsége a Bánátban telepedett le. Ismeretes az is, hogy a francia telepesek utódainak nagy része elnémetesedett és a környező bánáti némettségbe felszívódott. Leszármazottaik közül a XIX. században és századunkban számosan költöztek Szegedre is és végleges letelepedésük révén jelentek meg a szegedi családnevek között az olyan családnevek, mint pl. *Frecot, Giljum, Kokron, Noel* stb.

A bánáti, ill. bácskai francia eredetű családnevek közül a legtöbb 1880 és 1914 között honosodott meg Szegeden, így pl. *Leblanc, Maszong, Muschong, Oberting, Pierre* stb. 1914 és 1920 között csak néhány újabb családnévvel gyarapodott a szegedi francia eredetű családnevek száma, így pl. a *Botwen, Christoph*, stb. családnevekkel. Az 1920 és 1945 között eltelt időben ismét több családnévvel egészülnek ki a Szegeden használatos francia eredetű családnevek, így többek között a *Bertron, Michel, Schannen, Schilsong*, stb. családnevekkel. A második világháború után két újabb bánáti francia eredetű családnév tűnik fel a szegedi családnevek között: *Marthé, Sors*.

Erdélyből is költöztek francia nevű személyek Szegedre. Szegeden történt letelepedésük következtében honosodtak meg városunkban az *André, Bereng* és *Grandpierre* családnevek. Az *André* családnévvel többször találkoztunk a rókusai plébániahivatal anyakönyveiben az 1850 és 1879 közötti időben is. E név viselői valószínűleg annak az André Alajos „késeslegény”-nek voltak a leszármazottai, aki a Fejér megyei Vál községből származott el Szegedre, és itt 1842-ben kötött házasságot. A ma Szegeden élő Andrék erdélyi származásúak. A *Bereng* név alakja után ítélve bánáti francia eredetű családnévnek látszik. A *Perrin* családnév németes változata lehet, mely a Bánátban *Perreng* alakban ma is előfordul. A bánáti francia telepesek leszármazottai Erdélybe is elkerültek. Valószínű, hogy ilyen előzmények után jelent meg a *Bereng* név a szegedi családnevek között. A *Grandpierre* név viselője, Grandpierre Ernő 1942-ben jött Erdélyből Szegedre.

Néhány családnév viselői a mai Csehszlovákia, ill. Ausztria területéről költöztek Szegedre. Csehország területéről történt beköltözés eredményeként jelent meg a szegedi családnevek között a *Mison, Rouland* és *Wanie* családnév. A *Fournier* családnévvel a szegedi családnevek között először a múlt század közepén találkozunk. Ebben az időben telepedett le Szegeden Fournier Károly hentesmester, aki Ausztriában született.

Közvetlenül Franciaországból még a XVIII. században került Szegedre a Szemmáry család őse, a Nancyból származó Léopold Sainte-Marie, aki 1750-ben nyert felvételt a város polgárai közé. Ma élő leszármazottai az eredeti francia családnevüket már magyaros alakban (Szemmári, Szemmáry) viselik. A ma is használatos szegedi francia eredetű családnevek között ez a név a legrégibb. A Chapponok őse, Louis Chappon, annak idején országosan ismert vívótanár, szintén közvetlenül Franciaországból, Lyonból jött Magyarországra. Leszármazottai családnevüket az eredeti francia alakban viselik. Századunk elején költözött Szegedre Berthe Thiébaud Svájcból, a második világháború után pedig Horváth Istvánné Jeanne Geoffroy és Lambert Józsefné Mireille Flatrès Franciaországból.

Amint említettem, a Szegeden 1958-ban használatos francia eredetű családnevek száma meghaladja a hatvanat. Aránylag tekintélyes szám ez, azonban a múlt századihoz viszonyítva lényeges csökkenést mutat. Ebben nemcsak a francia eredetű családnevet viselő lakosok elköltözése vagy a családoknak fiúágon való kihalása játszott szerepet, amit egyébként francia vagy francia eredetű családnevet viselő személyek Szegedre költözése részben ellensúlyozott, hanem a névmagyarosítás is.

Elköltözés, ill. családoknak kihalása következtében századunk folyamán több francia eredetű családnév tűnt el a szegedi családnevek közül, mint pl. *Lefort, Genet, Cury, Trefort, Cherrier*, stb.

A francia eredetű szegedi családnevek számának alakulására szintén jelentős mértékben éreztette és fogja éreztetni hatását az a névmagyarosítási mozgalom is, mely az 1930-as évek első felében különösen nagy arányokat öltött. A szegedi Friss Újság 1934. március 9-i számában ezzel kapcsolatosan a következőket olvashatjuk: „Egy évvel ezelőtt erőteljes akció indult meg a tömeges névmagyarosítások érdekében... Az évi átlag a korábbi 2—3 ezer névmagyarosítással szemben 30 ezerre volt tehető... a társadalom széles rétegeiben ismertté vált és erőteljesen fellendült a mozgalom, úgy hogy négy hónap alatt százezerre emelkedett a névváltoztatások száma. Ezt az eredményt csak határkönek kell tekinteni, amelynél nem lehet megállni. Az évi 200 ezres számot szeretnék a mozgalom irányítói elérni...” Ezen névmagyarosítási törekvés eredményeként lett *Muschongból Munkácsi, Potjeből Pataki, Wityeből Nagyőrszi, Kahleszből Kegyes-halmi, Schannenből Simor, Kortjeből Koltai, Giljumból Gellért, Marthéből Marton, Dippongól Dús*, stb.

A francia, illetőleg francia eredetű szegedi családnevek írott alakja az eredetihez viszonyítva kisebb-nagyobb eltérést mutat. A nem bánáti, illetve a nem bácskai származású lakosok által viselt francia családnevek nagy része — a Szemmáry név kivételével — az eredeti francia alakban (pl. *Chappon, Flatrès, Fournier, Grandpierre*), másik része pedig a kiejtés szerint írt, de az eredetihez még többé-kevésbé közelálló alakban (*Mison, Wanie, Madlen*) használatos.

A bánáti, ill. bácskai francia eredetű családnevek közt is vannak olyanok, amelyek megőrizték eredeti alakjukat (*Lafleur, Leblanc, Michel, Pierre* stb.), illetve az eredetihez még közelálló írott alakban használatosak (*Chambré, Christoph, Hallof, Noel*). A többinek alakja az eredetihez viszonyítva nagyobb fokú elváltozáson ment keresztül. Egyes esetekben a deformálódás olyan mértékű volt, hogy a deformálódott családnév alapján az eredeti francia családnév csak nehezen állapítható meg.

A családnevek eltorzulása sok esetben már akkor megkezdődött, amikor a császári tisztviselők, akik általában nem tudtak franciául, a francia telepesek nevét a nyilvántartásokba bejegyezték, mégpedig vagy az eredeti alakban, vagy a kiejtés szerint francia, illetőleg németes írásmóddal, vagy a kettőnek együttes alkalmazásával. A neveknek ez a következetlen, sőt kaotikusnak mondható írása figyelhető meg a szenthuberti, charleville-i és seultouri telepesek telekkönyveiben is, amint azt a következő nevek telekkönyvi bejegyzései mutatják: *Joh. Claudius Christoph, Nicolas Boileau, Nicolas Marchal, Nicolas Mougeon, Jacob Aubertin, Nicolaus Simone, Nicola Mansvi, Dominic Gajo, Adolph Chambre, Ludwig Chapellie, Claude La Fleur, Joseph Pike, Karl Pigeot, Harry Cordie, Harry Brünette, Anton Pijerson, Clod Caschno, Nicola Jaques, Jean Francois Quylion, Mathias Peti-Mansche, Cüren Roy, Claudius Vautrin, Jean Mason, Johann Tonnelier, Clod Cadi, Schil Moran, Franz Hubert Chamboa, Peter Paulin*, stb. [4].

A családnevek deformálódása a francia bevándorlók letelepedését követő évtizedek során tovább folytatódott, és sok esetben olyanoknál is bekövetkezett, amelyek a nyilvántartásokban és egyéb iratokban kezdetben eredeti alakban szerepeltek. Így lett pl. *Mougeon*-ból is *Muschong*.

A bánáti francia eredetű családnevek írásának alakulásában általában a francia kiejtéshez való igazodás, de azzal párhuzamosan már német kiejtésbeli sajátosságokat is tükröző németes írásmód érvényesült. Ismeretes, hogy a francia telepeseket körülvevő lakosság német volt. A fontosabb sajátosságokat, amelyek a német nyelvű környezet részéről a családnevek kiejtésénél és írásánál hatással voltak, röviden a következőkben foglalom össze: a német hangrendszerben ismeretlen *ž* hangnak a kiejtésben a hozzá leghasonlóbb *š* hanggal való helyettesítése és az írásban háromjegyű betűvel (*sch*) való jelölése (*Georges* > *Schorsch*); zöngés zárhang zöngétlenedése (*Boulier* > *Puljer*); zöngétlen zárhang zöngésedése (*Aubertin* > *Oberden*; *Perrin* > *Bereng*); szóvégi nazális feloldása *g* járulékhangnak szóvégehez való toldásával (*Gilson* > *Schilsong*); *ü* helyett *i* megjelenése (*Dupont* > *Dippong*); *-ouin* helyett *-wen* (*-ven*) (*Baudouin* > *Botwen, Podven*); szóvégi *-ier* helyett *-ie, -je, -jer* (*Potier* > *Potje, Boulier* > *Puljer*); szóvégi *-aud, -ot* helyett *-on, -ong* (*Renaud* > *Renon, Renong, Parisot* > *Parison*); csak írásban jelölt szóvégi néma mássalhangzó kiejtése (*Picard* > *Pikhard*). Mindezek a jelenségek, amint említettem, nem következtek be minden esetben és ennek eredményeként egyes francia családnevek több változatban maradtak fenn (*Leblanc, Leblang*).

A francia családnevek közül egyeseknek alakja az eredetihez, illetve németesen írt változatához képest a magyaros írásmód következtében további elváltozáson ment keresztül, mégpedig magánhangzók fölötte ékezet alkalmazása következtében (*Régnier* > *Renyé; Chady* > *Schati* > *Sáti*) vagy pedig egyes mássalhangzóknak a magyar írásmód szerinti hangjelölése folytán (*Masson* > *Massong* > *Maszong; Simonet* > *Simone* > *Szimone; Georges* > *Schorsch* > *Sors*).

Mielőtt az 1958. évben Szegeden használatos francia eredetű családnevek és családok ismertetésére rátérnék, az alábbiakban ismertetem egy a Bánátba bevándorolt lotharingiai francia telepes Szegeden élő leszármazottjának, Vitje Lászlónak egyenes ági családfáját. A családfa nemcsak arról tanúskodik, hogy Vitje László a bánáti francia telepesektől származó hatodik nemzedékhez tartozik, hanem jellemzően mutatja a Vitje családnév írásának alakulását is. A családfát, mely a triebswetteri (= nagyörszi, tomnatici) r. k. plébániahivatal,

valamint a szegedi anyakönyvi hivatal adatai alapján készült, az alábbiakban ismertetem:

Vetie János	Schapelier Anna
Származási helye:	Származási helye a bejegyzés szerint:
Blainville	Bannt (Luxemburg). A származási
(Lotharingia)	hely neve helyesen: Bande (ma Bel-
Meghalt: 1817. XII. 17.	gium, Luxembourg tartomány).
Neve a halotti anyakönyvben	Meghalt: 1820. IX. 21. (A halotti
Wethié alakban van bejegyezve.	anyakönyvi bejegyzés szerint: uxor
	Joannis Vethie).

Házasságkötésük ideje: ismeretlen.

Wethie János Miklós	Eiler Mária
Szül. 1783. XI. 17.	

Házasságkötésük ideje: ismeretlen.

Vethie János	Kelsch Anna
	Szül.: 1806. V. 20.
Meghalt: 1884. VIII. 26.	Meghalt: 1870. XII. 7.

Házasságkötésük ideje: 1827. X. 7.

Vitje Ferenc	Thoma Borbála
Szül.: 1838. XII. 20.	Szül.: 1839. IV. 23.

Házasságkötésük ideje: 1860. IV. 17.

Vitje Sebestyén	Boisso Katalin
Szül.: 1860. IX. 27.	Szül.: 1864. VII. 16.

Házasságkötésük ideje: 1884. II. 25.

Vitje György	Szántó Anna
Szül.: 1886. II. 21.	Szül.: 1882. VI. 4. (Szeged).

Házasságkötésük ideje: 1910. V. 16. (Szeged).

Vitje László	Nagy Rozália
Szül.: 1912. XI. 8. (Szeged).	Szül.: 1927. X. 14. (Szentés).

Házasságkötésük ideje: 1956. V. 19. (Szeged).

(Gyermeük: László. Szül.: 1957. II. 22.)

NÉMETH ISTVÁN már említett értekezésében a bánáti francia telepesek Szegeden élő leszármazottaival kapcsolatosan a következőket állapítja meg: „A Szeged il y a encore aujourd'hui des Wottréng, Wenk, Stoufflet, Noel, Trefort et d'autres dont les ancêtres étaient français, mais qui, pour la plupart, n'ont conservé aucune tradition sur leur origine“ [5]. NÉMETHnek ez a megállapítása helyreigazításra szorul. A bánáti francia telepesek Szegeden élő leszármazottjaival folytatott beszélgetések során kiderült, hogy nagy részüknek emlékezetében még ma is elevenen él francia származásuk tudata. Csak néhány olyannal találkoztam, akik nem tudták arról, hogy őseik franciák voltak.

A következőkben rátérek a Szegeden 1958-ban használatos francia, illetve francia eredetű családnevek ismertetésére. Szükségesnek tartottam, hogy ennek során megemlítssem az egyes családnevek szegedi viselőinek nevét, a családnevek Szegeden történt meghonosodásának időpontját és végül — a rendel-

kezésre álló adatoktól függően — azt, hogy az egyes családok ősei honnan, mikor vándoroltak be, és hol telepedtek le.

Az 1958-ban Szegeden használatos francia, ill. francia eredetű családnevek a következők voltak (a feltételezhetően francia eredetű családnevek *-gal jelezve):

ANDRÉS* (Eredeti francia alakja: Andrez [André észak-franciaországi változata] vagy Andrès [André breton alakja]?). E név viselője: Andres Frigyes és felesége. Andres Frigyes Pozsonyban született és 1898-ban jött Szegedre. Apja Wölsteinben (Hessen) született. Andres Frigyes őse a családi hagyomány szerint „Elszász-Lotharingiából” származott.

ANDRÉ (Eredeti francia alakja is: André). E név viselői: özv. Forrai Kálmánné André Gizella; dr. André Ferenc (özv. Forrainé unokaöccse), felesége, gyermekei (Klára, Márta); Molnár Ferencné André Rozália (özv. Forrainé unokahúga); Hegedüs Jánosné André Zsuzsanna. Özv. Forrai Kálmánné 1907-ben, dr. André Ferenc 1933-ban, Molnár Ferencné André Rozália 1947-ben költözött Szegedre. Valamennyiüknek apja Erdélyben született. Özv. Forrainé apjától úgy értesült, hogy apai nagyapja, André György francia volt, aki Erdélyben Ürmösön (= Ormeniș) telepedett le. A családi hagyomány szerint flamand eredetű volt. Származási helye ismeretlen. Feltehető, hogy Belgium flamandlakta területéről vándorolt be Erdélybe. Hegedüs Jánosné André Zsuzsanna szintén Erdélyben született, Nagysolymoson (= Șoimusul-Mare), és onnan 1908-ban került Szegedre. Apja és apai nagyapja szintén Nagysolymoson (= Șoimusul-Mare) született. Ősének származási helye és bevándorlási időpontja ismeretlen.

Az André családnév a bánáti francia telepések nevei között is szerepel.

BASTIAN* (Eredeti alakja vagy a francia Bastien ill. Bastian, vagy a német Bastian). E név viselője özv. Kocsis Lajosné Bastian Mária, akinek apja, Bastian János Temesságon (= Șag) született. Bastian Mária Gyertyámoson (Cărpiniș) született és 1920-ban költözött véglegesen Szegedre. Őse a XVIII. században Lotharingiából vagy Luxemburgból vándorolt be Bánátba.

BÉRENG (Eredeti francia alakja: Périn v. Perrin). E név viselője: özv. Bereng Gyuláné; Bereng Gyula (özv. Berengné fia), felesége, leánya (Erzsébet); Bereng József (özv. Berengné fia), felesége, fia (József); Miklós Lászlóné Bereng Erzsébet (özv. Berengné leánya). Özv. Berengné első és második férje (Bereng Gyula, Bereng József) Erdélyben születtek és mint gyermekek 1878 körül szüleikkel együtt kerültek Szegedre. A családi hagyomány szerint ősük Lotharingiából vándorolt be Erdélybe. A bánáti francia telepések nevei között a Bereng családnév Perreng és Bering alakban is előfordul.

BERTRON (Eredeti francia alakja: Bertrand, deformált bácskai változata: Pertron). E név viselője Oláh Istvánné Bertron Veronika, aki Bácskában Kúlán született és onnan 1922-ben költözött férjével Szegedre. Apja, apai nagyapja hódási (= Odžaci) származású volt. Őse a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be Bácskába, és azonosnak tekinthető azzal a Franciscus Pertron nevű telepessel, aki 1765-ben Bácsszentivánon (= Prigrevica Sveti Ivan) telepedett le [6].

BOTWEN (Eredeti francia alakja: Baudouin, Szegeden előfordult változata: Podven). E név viselője özv. Till Gusztávné Botwen Paula, aki a Bánátban Nagyikikindán (= Velika Kikinda) született és onnan 1904-ben költözött Szegedre. Őse a XVIII. században Luxemburgból vándorolt be a Bánátba, ahol

Ostern (= Kiskomlós, Comloşul-Mic) helységben, Nagykikindához közel telepedett le [7].

CHAMBRÉ (Eredeti francia alakja: Chambre). E név viselője: id. Chambré Pál; ifj. Chambré Pál (az előbbinek fia) és felesége. Id. Chambré Pál apja a bánati Sándorházán (= Sandra) született és onnan 1906 és 1908 között jött Szegedre. Őse a családi hagyomány szerint Cherbourgól vándorolt be. Feltehető azonban az, hogy a XVIII. században Lotharingiából jött be a Bánátba a többi francia telepessel együtt. Amint azt a szenthuberti telepesek telekkönyvében olvashatjuk, Szenthuberten az egyik telepes a bejegyzés szerint Adolph Chambre volt. Ez a családnév egyébként Chambrais alakban is szerepel a bánati francia telepesek nevei között.

CHAPPON (Eredeti francia alakja is: Chappon). E név viselői: Chappon László, felesége; Chappon Antal (meghalt 1958. februárjában), felesége; Chappon Tibor (Chappon Antal fia), felesége, fiai (Tibor, András); Chappon Károly, felesége; Chappon Géza, felesége. Chappon László, Chappon Antal, Chappon Károly és Chappon Géza testvérek. Apjuk, Chappon Samu vívótanár volt, aki 1910 körül jött Szegedre. Nagyapjuk, Louis Chappon (Petőfi vívótanára) Lyonban született. A múlt század első felében vándorolt be Magyarországra és először Pesten telepedett le. Később Kolozsvárra került és ott halt meg 1878-ban.

CHRISTOPH (Eredeti francia alakja: Christophe). E név viselői: Christoph József, felesége; Szentkirályi Frigyesné (Christoph Teréz (Christoph József leánya); Pusztay Józsefné Christoph Anna (Christoph József unokahúga). Christoph József és Pusztay Józsefné Christoph Anna 1920-ban jöttek Szegedre Bánátból. Ősök a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be a Bánátba.

DIPPONG (Eredeti francia alakja: Dupont). E név viselője: Dippong Péter és felesége. A lugosi születésű Dippong Péter 1941-ben Kolozsvárról költözött Szegedre. Őse a XVIII. században Belgium Tellin nevű helységéből (Luxemburg tartomány) vándorolt be a Bánátba [8].

FLATRÈS (Eredeti francia alakja is: Flatrès). A név viselője: özv. Lambert Józsefné Mireille Flatrès, aki a franciaországi Pas-de-Calais-ban született és 1947-ben jött férjével Magyarországra. Először Budapesten telepedtek le, majd 1951-ben Szegedre költöztek.

FOURNIER (Eredeti francia alakja is: Fournier). E név viselője özv. Loessl Antalné Fournier Paula volt, aki 1959-ben halt meg. Apja Fournier Károly Ausztriában született és a múlt század közepén telepedett le Szegeden. A Fournier család őse a családi hagyomány szerint Franciaországból Ausztriába vándorolt ki, s onnan jött Magyarországra.

FRECOT (Eredeti francia alakja: Frécaut). E név viselői: özv. Frecot Tamásné, leányai: Csánk Elemérné Frecot Lenke, dr. Najzer Alajosné Frecot Hedvig; dr. Barabás Ödönné Frecot Ilona (özv. Frecot Tamásné sógornője); Frecot Ferenc (özv. Frecot Tamásné elhunyt férjének rokona), felesége, fia (Ferenc); Harmos Istvánné Frecot Margit (Frecot Ferenc nővére). Özv. Frecotné apósa (Frecot Tamás) az 1880-as évek elején Nagyőszről (= Tomnatic), Frecot Ferenc nagyősi születésű apja (Frecot Ádám, az előbbi unokatestvére) 1910-ben Budapestről költözött Szegedre. Ősök a XVIII. században Lotharingiából, még pedig a Château-Salins városka melletti Coutures községből vándorolt be a Bánátba [9].

GAJÓ (Eredeti francia alakja: Gaillot v. Caillaud). E név viselői: id. dr. Gajó István, felesége; ifj. dr. Gajó István (id. dr. Gajó István fia), felesége, gyermekei (Andrea, Gusztáv); Kálmán Györgyné dr. Gajó Mária (id. dr. Gajó István leánya); Bánfi Dezsőné Gajó Ilona (id. dr. Gajó István unokanővére). Id. dr. Gajó István Magyarakanizsán (= Stara Kanjiža) született és 1945-ben költözött Szegedre. Apja és nagyapja is Magyarakanizsán született. Id. dr. Gajó István tudomása szerint Versecen is élt egy Gajo nevű személy. Id. dr. Gajó István öséről közelebbi adatok nem ismeretesek. A család őse valószínűleg azonos azzal a francia telepessel, aki a szenthuberti telepések telekkönyvében Dominic Gajo néven szerepel [10].

GALLÉ (Eredeti francia alakja: Gallé v. Gallet). E név viselői: Gallé László, felesége, fia és leányai (László, Mariann, dr. Mertz Tiborné Gallé Judit). Gallé László 1927-ben Zentáról (= Senta) jött Szegedre. Őse a családi hagyomány szerint francia volt és a XVIII. században Lotharingia déli részéből vándorolt be s először Ungváriskén telepedett le, majd onnan a Bánátba költözött. Valószínű, hogy ez azonos azzal a Triebswetterben (= Nagyósz, Tomnatic) letelepedett Johannes Gallet nevű telepessel, akinek származási helye Belgium Luxemburg tartományában fekvő Lignières helység volt [11].

GEOFFROY (Eredeti francia alakja is: Geoffroy). E név viselője: Horváth Istvánné Jeanne Suzanne Marguerite Geoffroy, aki Bordeaux-ban született és Franciaországból 1948-ban költözött férjével együtt Szegedre.

GILJON* (Eredeti alakja vagy a francia Guillon, ill. Guillaume vagy a német Kilian). E név viselői: özv. Giljon Miklósné; Giljon Miklós (özü. Giljonné fia), felesége, fia (Miklós); Marschalek Gyuláné Giljon Erzsébet (özü. Giljonné leánya). Özü. Giljon Miklósné nagyjécsai (= iecia mare-i) születésü férje az 1900-as évek közepén telepedett le véglegesen Szegeden. Őse, a családi hagyomány szerint francia volt és a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be a Bánátba. Wilhelm-Kallbrunner szerint egy Kilian nevü telepes Pfalzból költözött a Bánátba [12]. 1773-ban Nagyjécsán (= Iecia-Mare) szerepel egy Killian Mihály nevü telepes [13]. A Bánátban előforduló névváltozatok: Gillion [14] és Quylion. Ez utóbbi nevet viselte az egyik charleville-i francia telepes, akinek neve a telekkönyvbe így van bejegyezve: Jean François Quylion [15].

GILJUM (Eredeti francia alakja: Guillaume). E név viselői: Giljum Ferenc és felesége. Giljum Ferenc Alsóeleméren (= Nemački Elemir) született és 1898-ban jött Szegedre. A családi hagyomány szerint őse francia volt, aki a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be a Bánátba. Az őse a családi hagyomány szerint először Nagyszentmiklóson (= Sînnicolaul-Mare) telepedett le, majd onnan Alsóelemérré költözött.

GION (Eredeti francia alakja: Guillaume vagy Guillon). E név viselői: Gion János, felesége, gyermekei (János, Erzsébet); özü. Gion Péterné (Gion János rokona). Gion János, aki Dunabökenyben (= Bukin) született, 1939-ben költözött Szegedre Bácskából. Apja, apai nagyapja Szenttamáson (= Srbobran) született. Özü. Gion Péterné elhunyt férje (Gion János unokatestvére, neve a halotti anyakönyvben Gijon alakban szerepel) szintén a Bácskában született és onnan 1920 körül költözött Szegedre. Közelebbi adatok nem ismeretesek róla. Ősük, aki a családi hagyomány szerint francia volt, a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be a Bácskába.

GRANDPIERRE (Eredeti francia alakja is: Grandpierre). E név viselői: Grandpierre Ernő, felesége és gyermekei (Károly, Csaba, Artilla, Cecilia, Ella, Éva, Ibolya, Klára, Erzsébet, Irén). A felvinci születésű Grandpierre Ernő, akinek Kolozsvári Grandpierre Emil és Grandpierre Lajos írók unokatestvérei, 1942-ben Brassóból költözött Szegedre. Őse, Charles Grandpierre 1830-ban Genfből vándorolt be Erdélybe és Kolozsváron telepedett le, ahol francia és német nyelvtanórákat adott [16]. A családi hagyomány szerint az ősei hugenották voltak.

GRENET (Eredeti francia alakja is: Grenet). E név viselői: Grenet Henrik és felesége. Grenet Henrik 1927 körül jött Szegedre. Az itteni Tudományegyetemen hosszabb időn át a francia nyelv lektora volt. 1958-ban elköltözött Szegedről.

HALLOF (Eredeti francia alakja: Allof vagy Aloffe). E név viselői: Hallof Ferenc, felesége, fia (Ferenc) és leánya (Bárkányi Jánosné Hallof Erzsébet). Hallof Ferenc Tamásfalván (= Hetin) született, és onnan 1919-ben költözött Szegedre. Őse, Nicolas Allof a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be a Bánátba és Szenthuberten (= Sveti Hubert) telepedett le [17].

HARING (Eredeti francia alakja: Hareng. Szegeden előforduló névváltozat: Háring). E név viselői: Haring Vilmos; László Jánosné Haring Mária (Haring Vilmos leánya); özv. Haring Vilmosné (Haring Vilmos elhunyt fiának felesége), gyermekei (Mária, Anna, Vilmos); özv. Haring Béláné Leblang Mária (Haring Vilmos öccsének felesége); Haring Károly (özv. Haring Béláné fia), felesége és gyermekei (Anna, Margit). Haring Vilmos, aki Kavaránszákolon (= Căvâran) született, 1928-ban, öccse pedig, Haring Béla, aki Pusztakalánon (= Crișeni) született, 1918-ban költözött Szegedre. Ősükkel kapcsolatosan közelebbi adatok nem ismeretesek. Heintze-Cascorbi szerint a család Bretagne-ból került Németországba [18]. A bácskai francia telepesek között volt egy Lampertus Harin nevű telepes is, aki Lotharingiából vándorolt be a Bácskába [19].

HUNYÁR (Eredeti francia alakja: Houniard? Housniard?). A triebswetteri plébániának Emile Botis által említett Protocollumában Huniard alakban fordul elő [20], a Matricula Baptisatorumban pedig — Antonius Bonnaz 1819. évi bejegyzése — Honniard alakban szerepel [21]. E név viselői: Hunyár Antal Ernőné, fia (Mátyás), leánya (Magda). Hunyár Antal Ernőné férje, aki Teremin (= Kisteremia, Teremia-Mică) született, a Bánátból került Magyarországra és 1931-ben telepedett le Szegeden. Őse a XVIII. században Lotharingiából, Kirviller helységből vándorolt be Bánátba [22].

KAHLESZ (Eredeti alakja Gales v. Kalis). E név viselői: Kahlesz Zoltán, felesége és gyermekei (Anikó, Ibolya, Zoltán). Kahlesz Zoltán apja, Kahlesz József Nagyőszön (= Tomnatic) született s onnan 1887 körül költözött Szegedre. Őse Johannes Kalis nevet viselt, aki vagy Lotharingiából vagy Luxemburgból 1784-ben vándorolt be a Bánátba. Luxemburgban a Gales, Kales az elterjedt családnevek közé tartoznak.

KARNÓT (Eredeti francia alakja: Carnot). E név viselői: Karnót György, felesége és gyermekei (György, Ilona, Julianna, Pál). Karnót György, akinek apja Dunakömlődön született, 1950-ben költözött Szegedre. Őseiről semmiféle közelebbi adat nem ismeretes.

KOKRON (Eredeti francia alakja: Cocron v. Coqueron). E név viselője a szegedi születésű Bokor Mihályné Kokron Ilona. Apja, Kokron Henrik Nagyőszön (= Tomnatic) született és onnan jött Szegedre. Később vissza-

költözött a Bánátba. Őse a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be a Bánátba.

KOLLETH (Eredeti francia alakja: Collet). E név viselője az Écskán (= Ečka) született Retzler Istvánné Kolleth Ilona, aki 1922-ben a Bánátból jött Szegedre. Keresztlevelében neve Kollet változatban szerepel. Őse a XVIII. században, valószínűleg Lotharingiából vándorolt be a Bánátba.

LAFLEUR (Eredeti francia alakja is: Lafleur). E név viselője Pusztaszeri Miklósné Lafleur Margit. Apja, Lafleur Jakab Nagyikikindán (= Velika Kikinda) született és onnan 1908 és 1910 között költözött véglegesen Szegedre. Őse a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be a Bánátba, majd Charleville-ben (Nagyikikinda mellett) telepedett le [23].

LEBLANC (Eredeti francia alakja is: Leblanc. Szegeden előforduló változata: Leblang). E név viselői: Leblanc László és húgai: Leblanc Anna, dr. Fábri Istvánné Leblanc Angela, Gyetkó Istvánné Leblanc Klára; a Leblang névváltozat viselője az előbbieket rokona: özv. Haring Béláné Leblang Mária. A Leblanc-testvérek apja, Leblanc János, aki Papdon (= Bobda) született, 1880 körül költözött Szegedre. A családi hagyomány szerint ősük még a francia forradalom idején hagyta el Franciaországot, és Bánátban telepedett le, ahol már francia telepések éltek. Lehetséges azonban az is, hogy ősük a bánáti francia telepésekkel együtt vándorolt be Lotharingiából a Bánátba. 1773-ban Mastort (= Kistószeg, Risticovo) helységben (Nagyikikinda mellett) szerepel ilyen nevű család [24].

LETANG (Eredeti francia alakja: Létang). E név viselője özv. Merley Péterné Letang Magdolna, aki Nagyikikindán (= Velika Kikinda) született, és 1903-ban jött Szegedre. Őse, aki a hivatalos bejegyzésekben Stephan Ledan, ill. Letang néven szerepel, a XVIII. században Dieuze lotharingiai helységből vándorolt be a Bánátba és Szenthuberten (= Sveti Hubert) telepedett le [25].

MADLEN (Eredeti francia alakja: Madeleine, vagy ennek változata: Madelin). E név viselői: Madlen Pál, felesége és gyermekei (Gusztáv, Zoltán). Madlen Pál Cegléden született és onnan 1952-ben költözött Szegedre. A családi hagyomány szerint Madlen Pál dédapja Franciaországból vándorolt be Magyarországra francia feleségével együtt. A családi hagyomány szerint neve *Madelein* volt. Madlen Pál ősének származási helye és bevándorlási időpontja ismeretlen.

MALDET* (Eredeti francia alakja: Maldet? Maldent?). E név viselője özv. Fehér Nándorné Maldet Józsa, aki Steierlakon született és onnan 1908-ban költözött Szegedre. Családja eredetéről semmiféle közelebbi adat nem ismeretes.

MARSCHALL (Eredeti francia alakja: Maréchal, Marchal). E név viselői: özv. Marschall Jánosné; özv. Zombori Pálné Marschall Magdolna; Marschall József (özü. Zombori Pálné fia), felesége, fia (József); özv. Marschall Péterné; Marschall Péter (özü. Marschall Péterné fia), felesége, gyermekei (Mária, Péter). Özü. Marschall Jánosné férje Máriaföldén (= Teremia-Mare), özü. Marschall Péterné férje pedig Kisteremián (= Teremi, Teremia-Mică) született és mindketten a Bánátból még a századforduló előtt jöttek Szegedre. Özü. Zombori Pálné Marschall Magdolna a Bácskában fekvő Hódságon (= Odžaci) született és onnan 1911-ben költözött Szegedre. A fent említettek ősei is a XVIII. században Lotharingiából vándoroltak be a Bánátba, ill. a Bácskába.

MARTHÉ (Eredeti francia alakja: Martin v. Marthet, Martet). E név viselője özv. Marthé Péterné. Férje Fehértemplomon (= Bela Crkva) született. Marthé Péter 1945-ben költözött feleségével együtt Szegedre. Özv. Marthé Péterné úgy tudja elhunyt férje közlése alapján, hogy a Marthé név francia eredetű. Az ő — férje tudomása szerint — Lótharingiából vándorolt be a Bánátba. A Martin családnév a fehértemplomi (= bela crkvai) anyakönyvekben első ízben 1747-ben fordul elő [26].

MASZONG (Eredeti francia alakja: Masson). E név viselői: Maszong Miklós, felesége, gyermekei (József, Mária, Miklós), leánytestvérei: Cserhalmi Jánosné Maszong Erzsébet és Trabek Lászlóné Maszong Teréz. Maszong Miklós csatádi (= cetadi, lenauheimi) születésű apja, kinek neve az irataiban Masson és Massong változatban is szerepel, a múlt század végén a Bánátból jött Szegedre. Őse a XVIII. században Luxemburgból vándorolt be a Bánátba [27].

MICHEL (Eredeti francia alakja is: Michel). E név viselői: özv. Michel Józsefné; Michel Etel (előbbinek leánya); Michel József (özv. Michel Józsefné fia), felesége és gyermekei: Ágnes, Etel, Rezső. Özv. Michel Józsefné férje Bácskában Gajdobrán született. Családjának fent említett tagjai 1942-ben költöztek Szegedre. A Michel név viselői még Szegeden: Michel Jánosné és leánya: Bános Sándorné Michel Frida. Michel Jánosné férje szintén a Bácskában, Újverbáson (= Novi Vrbas) született; Michel Jánosné leányával 1944-ben költözött Szegedre. A két család ősei a XVIII. században Lótharingiából vándoroltak be a Bácskába, még pedig Jacobus Michel 1764-ben Gakova (= Gakovo) községbe, Adamus Michl (Michel?) 1765-ben Bácsszentiván (= Prigrevica Sveti Ivan) helységbe [28].

MISON (Eredeti francia alakja: Michon). E név viselői: Id. Mison Adolf, Mison János (id. Mison Adolf fia), felesége, leánya (Batári Ferencné Mison Ilona); Mison Gusztáv (id. Mison Adolf fia), felesége, gyermekei (Gusztáv, Éva, Katalin); Mison Nándor (id. Mison Adolf fia), felesége, gyermekei (Nándor, Ágnes, Edit, Ildikó); Mison Adolf (id. Mison Adolf fia), felesége. Id. Mison Adolf Arnold nevű fia Szombathelyen él. Id. Mison Adolf, aki 1959-ben hunyt el, a csehországi Humpolecen született és 1914-ben költözött Szegedre. Őse származási helyéről és Franciaországból való kivándorlásának időpontjáról semmiféle adat nem ismeretes. Fennáll a lehetősége annak, hogy az ős hugenotta volt.

MUSCHONG (Eredeti francia alakja: Mougeon). Szegeden előforduló változata: Mossong. E név viselői: Muschong Ferenc, felesége, leánya (Matuska Istvánné Muschong Ilona), nővérei: özv. Letenovszki Lajosné Muschong Terézia és Verebély Ferencné Muschong Mária. Apjuk, Muschong Mátyás, aki Szenthuberten (= Sveti Hubert) született, 1893-ban jött a Bánátból Szegedre és végleg itt telepedett le családjával. A Mossong névváltozatot özv. Zobay Péterné Mossong Marianna viselte, aki szintén Szenthuberten született és onnan 1905 körül költözött Szegedre (meghalt 1958 márciusában). A Muschongok őse a XVIII. században vándorolt be Lótharingiából a Bánátba, ahol a családi hagyomány szerint Szenthuberten telepedett le. Az ő valószínűleg azonos azzal a telepessel, aki a szenthuberti telepések telekkönyvében Nicolas Mougeon néven szerepel [29].

NOEL (Eredeti francia alakja: Noël. Szegeden előforduló változata: Nohel). E név viselői: Noel Antal (meghalt 1958. februárjában), fiai (Zoltán, Ferenc, ez utóbbi Párizsban él) és leánya (Margit); id. Noel Fülöp, felesége;

ifj. Noel Fülöp (id. Noel Fülöp fia), felesége, leánya (Margit); Noel József, felesége, gyermekei (Ferenc, Ilona, József, Margit, Sándor Miklós); Nohel József, felesége; fiai: József és Vilmos, ez utóbbinak felesége és leánya (Gizella). Noel Antal Nagyőszön (= Tomnatic) született és onnan 1894-ben jött Szegedre. Noel Fülöp Nagytőszegen (= Hajfeld) született és onnan 1897 körül jött Szegedre. Noel József Németperegén (Peregul-Mare) született és 1940-ben költözött Szegedre Tipariról (= Szapárfalva). Noel Antal, Noel Fülöp és Noel József ősei a XVIII. században Lotharingiából vándoroltak be a Bánátba. Noel József a családi hagyomány alapján úgy tudja, hogy őse Mária-Terézia uralkodása alatt a 10. csoportban érkezett a Bánátba. Nohel József Veresegyházán született és onnan 1928-ban költözött Szegedre. Apja Körömcbányán született és tudomása szerint apai nagyapja és dédapja is Körömcbányán élt és mindkettő a pénzverde dolgozója volt. A család ősére vonatkozóan semmiféle közelebbi adat nem ismeretes, a családi hagyomány szerint francia származású volt.

OBERTING (Eredeti francia alakja: Aubertin). E név viselői: özv. Oberting Mihályné, Kákonyi Sándorné Oberting Mária (özv. Oberting Mihályné leánya); Oberting Pál (özv. Oberting Mihályné fia), felesége és fia (Pál). Özv. Oberting Mihályné férje Szenthuberten (= Sveti Hubert) született és onnan az 1890-es években jött Szegedre. Őse a XVIII. században Lotharingiából Haboudange helységről vándorolt be a Bánátba és Szenthuberten telepedett le [30].

PIAR (Eredeti francia alakja: Billard). E név viselője özv. Marschall Jánosné Piar Anna volt, aki 1961 januárjában halt meg. 1882-ben Nagyőszön (= Tomnatic) született. Szegedre való költözésének időpontja ismeretlen. Őse a XVIII. században a lotharingai Grand-Corcelles (ma: Courcelles-Chaussy) helységről vándorolt be a Bánátba [31].

PIERRE (Eredeti francia alakja is: Pierre). E név viselője Pierre György és felesége. Pierre György Nagyőszön (= Tomnatic) született és onnan 1902-ben került Szegedre. Őse a XVIII. században Lotharingiából Domnom-les-Dieuze helységről vándorolt be a Bánátba [32].

PIKHART (Eredeti francia alakja: Picard). E név viselői: Pikhart Józsefné, Pikhart Tamás (előbbinek unokája), valamint Pikhart István. Pikhart Józsefné férjének őseiről közelebbi adat nem ismeretes. Valószínű, hogy a XVIII. században Lotharingiából vándoroltak be a Bánátba. Kistőszegen (= Mastort, Risticovo) 1773-ban Bikard alakban előfordul e név [33]. A Pikhart név Pikhart alakban a szegedi Belvárosi Plébániahivatal által vezetett születési anyakönyvben először 1858-ban szerepel (Josephus Pikhart, opifex).

POLEN (Eredeti francia alakja: Paulin). E név viselője: Polen Jánosné és leánya: özv. Funk Györgyné Polen Erzsébet. Polen Jánosné férje Nagyőszön (= Tomnatic) született és 1901-ben jött Szegedre. Őse a XVIII. században Lotharingiából Mainvillers helységről vándorolt be a Bánátba [34].

POTJE (Eredeti francia alakja: Potier [Pothier]). E név viselője: Pleskó Károlyné Potje Katalin. Apja Potje János volt, aki Szakálházán (= Sacalaz) született és 1898-ban jött Szegedre. (Nevét 1933-ban Patakira magyarosította.) A család őse a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be a Bánátba.

PULJER (Eredeti francia alakja: Boulrier). E név viselője 1958-ban: Puljer Jakab (meghalt 1959-ben) és unokatestvérének felesége: özv. Puljer Fülöpné. Puljer Jakab Nagyjécsán (= Iecia-Mare) született és 1919 őszén került Sze-

gedre. Őse a családi hagyomány szerint Lotharingiából, Metz környékéről vándorolt be a Bánátba [35]. Wilhelm-Kallbrunner szerint viszont az őse a nyugat-németországi Sosbergből vándorolt be és a neve Pullier volt [36].

RENONG (Eredeti francia alakja: Renaud. Az iratokban előforduló változatok: Renon, Rennon). E név viselői: Renong Jakab (meghalt 1960 januárjában); Renon Ferenc (Renong Jakab fia), felesége, leánya: Rádi Pálné Renon Mária; Földi Lászlóné Renon Ilona (Renong Jakab leánya). Renong Jakab Nagyöszön (= Tomnatic) született és 1889-ben került Szegedre. Őse a XVIII. században Lotharingiából Salornnes helységből vándorolt be a Bánátba [37].

RENYÉ, (Eredeti francia alakja: Régnier). E név viselői: özv. Renyé Jánosné és leányai: Tölgyessy Elemérné Renyé Anna és Istvánffy Béláné Renyé Mária. Özv. Renyé Jánosné férje Nagyöszön (= Tomnatic) született és Fiuméből 1920-ban költözött Szegedre. Az őse a XVIII. században Lotharingiából, Lucy helységből vándorolt be a Bánátba és a családi hagyomány szerint Triebswetterben (= Tomnatic) telepedett le. 1773-ban Mastort (= Kistószeg, Risticevo), majd Szenthuberten (= Sveti Hubert), végül Triebswetter (= Nagyösz, Tomnatic) községben bukkan fel a név [38].

ROSIÁR (Eredeti francia alakja: Rosière v. Rosières. Előforduló változatai Szegeden: Roziál, Roziár). E név, ill. változatainak viselői: özv. Karl Ödönné Roziál Julianna; Károly Sándorné Roziár Erzsébet (özv. Karl Ödönné leánytestvére); Rosiár László (özv. Karl Ödönné öccsének fia) és felesége. Özv. Karl Ödönné Roziál Julianna és Károly Sándorné Roziár Erzsébet apja, Roziár János, akinek neve a halotti anyakönyvben Roziár alakban szerepel, Kisteremián (=Teremia-Mică) született és a múlt század 70-es éveiben jött Szegedre. Őse a XVIII. században vagy Lotharingiából, vagy Luxemburgból vándorolt be a Bánátba. Luxemburgban a Rosières név az ismert családnevek közé tartozik [39]. A szenthuberti telepések telekkönyvében szerepel egy Georg Rosier nevű telepes [40]. Lehetséges, hogy a szegedi Rosiárok őse ezzel a telepessel azonos.

ROULAND (Eredeti francia alakja is: Rouland [Roland változata]). E név viselője: Nagy Péterné Rouland Erzsébet, aki Tótmegyeren (= Slovenský-Meder) született és 1890 körül jött szüleivel Szegedre. Innen elkerülve 1923-ban Mitrovicáról költözött véglegesen Szegedre férjével. Nagy Péterné Rouland Erzsébet apja a csehországi Bodenbachból származott. Apai nagyapja Bécsben élt és ott is halt meg. A család őse a családi hagyomány szerint 1793 körül költözött Franciaországból Ausztriába.

SAPSZON* (Eredeti alakja bizonytalan). E név viselője: Sapszon Ferenc és felesége. Sapszon Ferenc Temesváron született és onnan 1925-ben költözött feleségével együtt Szegedre. Tudomása szerint családneve francia eredetű. Ősére vonatkozóan semmiféle közelebbi adat nem ismeretes.

SÁTI (Eredeti francia alakja: Chadey? Chady? Chadé? Chatin?). E név a triebswetteri telepések nevei között Chadé ill. Chádi alakban szerepel [41]. A Sāti név viselői: id. Sāti János; Szili Gyuláné Sāti Veronika (Sāti János leánya); Kálvai Gyuláné Sāti Veronika (Sāti János leánya); ifj. Sāti János (id. Sāti János fia), felesége. Sāti János, akinek a neve a házassági anyakönyvi kivonatában Schati alakban szerepel, Nagyöszön (= Triebswetter, Tomnatic) született. Nevét iskolás korában még Schady-nak írta. Szegedre 1895-ben jött Nagyöszről. A családi hagyomány szerint őse két testvérével Lotharingiából

vándorolt be a Bánátba és a három testvér közül kettő végleg Triebswetterben telepedett le. A triebswetteri telepések között valóban találunk két személyt (egy férfit és egy nőt), akiknek családi neve a bejegyzés szerint Chadé volt (F. Chadé és L. Antoine-né szül. M. Chadé) és mindketten Bassing nevű helységről származtak. Rajtuk kívül volt még egy D. Chadi nevű telepés is, akinek származási helyéül Heming helység neve van bejegyezve [42]. A seultouri telepések telekkönyvében az egyik telepés Clod Cadi néven szerepel, akinek származási helye lotharingiai Haraucourt volt [43]. A szegedi Sátik őse valószínűleg F. Chadéval vagy D. Chadéval azonos.

SCHANNEN (Eredeti francia alakja: Janin). E név viselője: Schannen Ottilia, aki Perjámoson (= Periam) született és 1950-ben költözött Szegedre. Ősei a XVIII. században Lotharingiából vagy Luxemburgból vándoroltak be a Bánátba.

SCHILSONG (Eredeti francia alakja: Gilson). E név viselői: özv. Schil-song Györgyné, fia (János) és leánya (Gertrud). Özv. Schilsong Györgyné férje, aki Pészakon (= Pesac) született, 1941-ben jött Temesvárról Szegedre, családja pedig 1943-ban. Az ős a XVIII. században Luxemburgból vándorolt be a Bánátba [44].

SCHOFRÓ (Eredeti francia alakja: Geoffroy [Jeoffroy] v. Chaufferon). E név viselői: id. Schofró Ferenc; ifj. Schofró Ferenc (az előbbinek fia), Schofró Ferencné; Friss Gyuláné Schofró Emilia és nővére: Kersch Lászlóné Schofró Angéla. E két utóbbi apja, Schofró Miklós és id. Schofró Ferenc Kisteremián (= Teremi, Teremia-Mică) született. Id. Schofró Ferenc 1899-ben jött Szegedre szüleivel, Schofró Miklós pedig az első világháború utáni években költözött Szegedre és innen 1941-ben Bácskába távozott. Ősök a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be a Bánátba.

SORS (Eredeti francia alakja: Gorges). E név viselője a kisteleki születésű Loy Ferencné Sors Ilona, aki férjével 1956-ban költözött Szegedre. Apja a Bánátban született és onnan az első világháború előtt költözött Kistelekre. Őse a XVIII. században Lotharingiából vagy Vergaville helységről Seultour bánáti községbe [45], vagy Aboncourt-sur-Seille-ből Triebswetterbe (= Nagy-ősz, Tomnatic), vagy Chémery-ből Orczyfalva (= Orțișoara) bánáti községbe vándorolt be [46].

STUFLE (Eredeti francia alakja: Stophel v. Stoffel < Christophle). E név viselője Stufle János, felesége és leánya: Pádi Imréné Stufle Margit. Stufle János Nagyőszön (= Tomnatic) született és onnan 1899-ben jött Szegedre. Keresztlevelében a neve: Stouflet. Apja keresztlevelében a név Stuflet alakban áll. A család őse a XVIII. században Lotharingiából Diebling helységről vándorolt be a Bánátba és Triebswetterben (= Nagyősz, Tomnatic) telepedett le [47].

SZEMMÁRY (Eredeti francia alakja: Sainte-Marie). A Szemmáry név ismert családnév Szegeden [48], mely még a XVIII. században honosodott meg városunkban. A Szemmáryak őse, Leopoldus Sainte-Marie nancyi származású volt (oriundus ex Lotharingia Civitte Nanſi) és 1750-ben nyert felvételt Szeged város polgárai közé, amint az Szeged város 1750. november 6-án tartott tanácsülésének jegyzőkönyvében olvasható.

SZIMONE (Eredeti francia alakja: Simonet). E név viselői: id. Szimone Ferenc, felesége, leányai (Dohány Ferencné Szimone Magdolna és Nacsa Mihályné Szimone Mária); ifj. Szimone Ferenc (id. Szimone Ferenc fia), felesége

és leánya (Éva). Id. Szimone Ferenc Magyarpádén (= Srpski Padej) született és 1909-ben jött Szegedre. Őse a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be a Bánátba.

THIÉBAUD (Eredeti francia alakja is: Thiébaud). E név viselője: özv. Csanádi Antalné Berthe Thiébaud, aki Svájcban fekvő Neuchâtel-ben született és 1912-ben jött Szegedre. Többi évi budapesti tartózkodás után 1922-ben telepedett le Szegeden.

VITJE (Eredeti francia alakja: Vétier). E név viselői: Vitje László, felesége és fia (László). Vitje László apja Nagyöszön (= Tomnatic) született és onnan az 1900-as években jött Szegedre. Őse a XVIII. században a lotharingiai Blainville-ből vándorolt be Bánátba és Triebswetterben telepedett le. A triebswetteri telepések nevei között az ős neve Vuquier alakban is szerepel [49].

WANIE (Eredeti francia alakja: Vanier). E név viselője: Wanie Anna Mária, aki Felsőkubinban (= Vyšni Kubin) született és mint gyermek 1881-ben került Szegedre szüleivel. Apja (Wanie Vencel) a csehországi Szellnitzben, apai nagyapja (Wanie Antal) pedig a csehországi Ganghofban született. Apai dédapja a családi hagyomány szerint a XVIII. század derekán Lotharingiából vándorolt be Csehországba.

WOTTRENG (Eredeti francia alakja: Vautrin). E név viselője: Wottreng Péter és felesége. Wottreng Péter Szenthuberten (= Sveti Hubert) született és onnan 1894-ben jött Szegedre. Őse a XVIII. században Lotharingiából vándorolt be a Bánátba és azonos azzal a telepessel, aki a seultouri telepések telekkönyvében Claudius Vautrin néven szerepel [50].

Felsorolásomban összesen 64 családnév szerepel. E családnevek ismertetésével, szegedi meghonosodásuk és további történetük feltárásával egy olyan eljövendő névszótárhoz szándékoztam néhány adattal hozzájárulni, mint amilyen pl. a franciáknál Albert Dauzat Dictionnaire étymologique des noms de famille et prénoms de France c. munkája.

JEGYZETEK

- [1] Szeged szab. kir. város 1933. évi legújabb teljes cím- és lakjegyzéke. Szeged, 1933.
- [2] ÉTIENNE NÉMETH, Les colonies françaises de Hongrie. Szeged, 1936. 85—86.
- [3] HEINTZE-CASCORBI, Die deutschen Familiennamen, geschichtlich, geographisch, sprachlich. 6. Halle (Saale), 1925. 112.
- [4] HESS, Heimatbuch der drei Schwestergemeinden Sveti-Hubert, Charlevil und Soltur im Banat. Veliki Betschkerek, 1928. 40—44.
- [5] NÉMETH: i. m. 78.
- [6] WILHELM-KALLBRUNNER, Quellen zur deutschen Siedlungsgeschichte in Südosteuropa. München, é. n. 18.
- [7] REISER GYÖRGY levélbeli közlése. Reiser Györgynek dolgozatom szíves átnézéséért és annak során tett értékes megjegyzéseier e helyen is köszönetemet fejezem ki.
- [8] REISER GYÖRGY szóbeli közlése.
- [9] REISER GYÖRGY szóbeli közlése.
- [10] HESS: i. m. 40.
- [11] REISER GYÖRGY szóbeli közlése.
- [12] WILHELM-KALLBRUNNER: i. m. 86.
- [13] REISER GYÖRGY levélbeli közlése.
- [14] EMILE BOTIS, Recherches sur la population française du Banat. Timișoara, 1946. 86.
- [15] HESS: i. m. 42.
- [16] GRANDPIERRE EMIL levélbeli közlése.
- [17] HESS: i. m. 40.

- [18] HEINTZE-CASCORBI: i. m. 201.
- [19] NÉMETH: i. m. 77.
- [20] EMILE BOTIS, i. m. 90.
- [21] REISER GYÖRGY szóbeli közlése.
- [22] REISER GYÖRGY levélbeli közlése.
- [23] HESS: i. m. 42.
- [24] REISER GYÖRGY levélbeli közlése.
- [25] HESS: i. m. 40., 137.
- [26] WEIFERT, Weißkirchner Familiennamen. 5.
- [27] FELIX MILLEKER, Geschichte der Gemeinde Cetad (Csatád, Lenauheim). Wrschatz, 1925. 4.
- [28] WILHELM-KALLBRUNNER: i. m. 15., 18.
- [29] HESS: i. m. 40.
- [30] HESS: i. m. 137.
- [31] REISER GYÖRGY levélbeli közlése.
- [32] REISER GYÖRGY levélbeli közlése.
- [33] REISER GYÖRGY levélbeli közlése.
- [34] REISER GYÖRGY levélbeli közlése.
- [35] Puljer Jakab fiának, PULJER FRIGYES budapesti lakosnak levélbeli közlése.
- [36] WILHELM-KALLBRUNNER: i. m. 85.
- [37] REISER GYÖRGY levélbeli közlése.
- [38] REISER GYÖRGY levélbeli közlése.
- [39] REISER GYÖRGY szóbeli közlése.
- [40] HESS: i. m. 40.
- [41] GEORG REISER, Zur spät-theresianischen Ansiedlung im Banat (Gottlob, Triebswetter, Ostern). Budapest, 1937. 40—41.
- [42] REISER: i. m. 40—41.
- [43] HESS: i. m. 44., 136.
- [44] JOSEF HUBERT, Geschichte der Gemeinde Bogarosch. Periam, 1935. 115., WILHELM-KALLBRUNNER: i. m. 107.
- [45] HESS: i. m. 136.
- [46] REISER GYÖRGY levélbeli közlése.
- [47] REISER GYÖRGY levélbeli közlése.
- [48] E családnévre vonatkozóan l. INCZERI GÉZA, A szegedi táj földrajzi neveiből. Szegedi ped. főisk. évk. 1957. I, 59.
- [49] REISER: i. m. 41.
- [50] HESS: i. m. 44., 136.

ФАМИЛИИ ФРАНЦУЗСКОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ В Г. СЕГЕДЕ В 1958 Г.

Л. ПАЛАШТИ

В городе Сегеде число французских или по происхождению французских фамилий, употребительных в 1958-м году было более шестидесяти. Большую часть этих фамилий составляют такие фамилии французского происхождения, носители которых являются потомством французских колонистов, поселившихся в XVIII-м столетии в Банате в Бачке. Меньшая часть сегедских фамилий французского происхождения встречается в первоначальной французской форме (напр. André, Chappon, Fournier, Grandpierre, Lafleur, Leblanc и т. д.), но письменная форма у большей части по сравнению с первоначальной формой подвергались меньшим или большим изменениям (напр. Bertron, Botwen, Christoph, Maszong, Mison, Muschong, Oberting, Pikhárt, Polen, Schannen, Sári, Schilsong и т. д.). Меньшее или большее деформирование фамилий свойственно главным образом банатским фамилиям французского происхождения. В письме этих фамилий показывается вообще приспособление к французскому произношению, но параллельно с этим в письменной форме фамилий отражаются уже немецкие произносительные особенности. По сравнению с первоначальной французской формой или с немецким вариантом форма отдельных фамилий претерпела дальнейшие изменения в результате венгерской орфографии (Régnier > Renyé, Masson > Massong > Maszong, Georges > Schorsch > Sors). Во второй части своей статьи автор излагает поодиночке фамилии французского происхождения, употребительные в г. Сегеде в 1958-м г., в

связи с этими поименует сегедских жителей, носящих эти фамилии, излагает время внедрения этих фамилий в г. Сегеде и наконец — зависимо от имеющихся в распоряжении данных — то, откуда и когда иммигрировали и где поселились предки отдельных семей французского происхождения.

FAMILIENNAMEN FRANZÖSISCHEN URSPRUNGS IN SZEGED, 1958

Von

L. PALÁSTI

In 1958 betrug die Anzahl der französischen Familiennamen, bzw. der Namen französischen Ursprungs in Szeged mehr als sechzig. Den größten Teil bilden solche Familiennamen, deren Träger Nachkommen französischer Siedler des Banats oder der Bácska sind. Der kleinere Teil dieser Namen hat die französische Schreibweise beibehalten (z. B. André, Chappon, Fournier, Grandpierre, Lafleur, Leblanc usw.), bei dem größeren Teil aber hat sich die Schreibweise mehr oder weniger verändert (z. B. Bertron, Botwen, Christoph, Maszong, Mison, Muschong, Oberting, Pikhart, Polen, Schannen, Sāti, Schilsong usw.). Die mehr oder minder starke Deformation der Familiennamen ist hauptsächlich für die Banater französischen Namen kennzeichnend. Deren heutige Form zeigt, daß man sich zwar im allgemeinen noch nach der französischen Aussprache richtete, aber sich parallel auch schon die Eigenart der deutschen Aussprache in der Schreibweise geltend gemacht hatte. Die Form der Familiennamen hat sich mit der ursprünglichen, bzw. mit der verdeutschten Form verglichen infolge Einflusses der ungarischen Schreibweise noch weiter verändert (z. B. Régnier > Renyé, Masson > Massong > Maszong, Georges > Schorsch > Sors).

Im zweiten Teil seiner Arbeit bringt der Verfasser alle in 1958 in Szeged vorkommenden, ursprünglich französischen Familiennamen, zählt die Szegeder Träger dieser Namen auf, gibt den Zeitpunkt an, wann sich diese Familiennamen in Szeged eingebürgert haben und — soweit es die zur Verfügung stehenden Daten erlauben — woher und wann die Ahnen der einzelnen Familien französischer Abstammung eingewandert sind, wo sie sich angesiedelt haben.